

Boo Ritson, "Cindy", 2007

MAGASIN 3
STOCKHOLM KONSTHALL

**INSPIRATIONSMATERIAL FÖR SKOLOR
VÅREN 2010**

Inspirationsmaterial för högstadie- och gymnasielärare och elever

Fakta, frågeställningar, diskussionsämnen, övningar och tips i anknytning till utställningen på Magasin 3 Stockholm Konsthall höstsäsongen 2010: Thrice upon a time, 11 september–12 december. Övningarna kan användas i enskilda skolämnen (svenska, bild, musik, samhälle, historia) eller ämnesövergripande.

Tre parallella presentationer fyller hela Magasin 3, det är den hittills största utställningen av konst från Magasin 3:s samling. De tre olika delarna cureras av Richard Julin, Tessa Praun och Elisabeth Millqvist. Var och en erbjuder egna perspektiv på verken och konstnärskapen, tillsammans reflekterar den samtida samlingen konsthistorien. Utställningen består av över 200 verk; foto, teckning, måleri, film och skulptur gjorda av kända och okända konstnärer födda mellan 1849–1978. Elisabeth Millqvist utgår från två klassiska konstnärliga motiv – porträtt och landskap och hur de ser ut idag. Richard Julin har arbetat med att skapa en atmosfär med valda verk där besökaren kan gå på upptäcktsfärd bland olika historier och Tessa Praun tar fasta på konstnärens process och ger arbetet, ateljén och utgångspunkterna närvaro.

Läs mer om utställningen på Magasin 3:s hemsida, <http://www.magasin3.com>

ELISABETH MILLQVIST: KAPITEL 1

I utställningen "Thrice upon a time" utgår Millqvist från konsthistorien och två klassiska konstnärliga motiv – porträtt och landskap – och utvidgar och tänjer på begreppen.

Gunnel Wählstrand, "Mother profile", 2009

PORTRÄTT

Det finns en mängd olika syften för att avporträttera en person. De tidiga romerska porträtten bestod oftast av byster av manliga historiska personer. Dessa byster gav betraktaren en bild av, eller en illusion av hur den verkliga människan, den avporträtterade såg ut, vilket inte var ett resultat av betraktarens tolkning utan av konstnärens intention.

De riktigt gamla grekiska och romerska statyerna som vi ser idag på olika museum föreställande gudar, gudinnor och atleter, är oftast vita gipskopior. När originalen gjordes var de målade för att ge en så realistisk bild av de avbildade som möjligt så att de skulle se verkliga ut. Enligt de senaste rönen och tekniken har man genom manipulation försökt återskapa de målade originalen för att få en bild av hur det såg ut.

Richard Brilliant skriver om porträtt i sin bok "Portraiture" från 1997 och nämner Domenico Bernini, som citerar sin far Gian Lorenzo Bernini (Italiensk skulptör på 1600-talet), "If a man stands still and immobile, he is never as much like himself as when he moves about. His movement reveals all those personal qualities which are his and his alone" sid

10 (förenklat; en människa i rörelse är sig själv mer lik, eller visar mer av sina personliga kvaliteter än när han är stilla). Hur kan man veta att porträttet ger en sann bild av den avporträtterade?

Diskutera:

Vad är en sann bild av en person?

När är man sig själv på en bild eller foto?

Vem har makten, den som står framför eller bakom kameran?

Blir porträttet mer neutralt eller sant om man inte är medveten om man blir fotograferad?

Philip-Lorca diCorcia, som medverkar i höstens utställning har arbetat mycket med porträtt och fotografi. I fotoserien "Head" från år 2000 tog han bilder av människor genom att rikta en strålkastare över en gata, och den person som omedvetet råkar gå in eller träffas av det riktade strålkastarljuset blev avfotograferad, vilket resulterade i personliga och genuina porträtt. Kan det vara så att porträtten blir mer avslappnade och sanna, då personen i fråga inte är medveten om att han eller hon blir avporträtterad?

Nuförtiden så finns det nästan inga begränsningar gällande teknik och media för att göra ett porträtt, men måste ett porträtt visa en bild av en människa eller kan ett porträtt visa något annat?

Diskutera:

Vad är ett porträtt?

Måste ett porträtt vara en av en person?

Kan ett landskap vara ett porträtt?

Kan ett porträtt vara ett landskap?

Är din passbild representativ?

Kan en sak vara ett porträtt?

Övningar:

1) Prova att göra olika slags självporträtt:

Ex: Fota av ditt rum, ditt favoritplagg eller din favoritplats. Tänk på hur du tar bilderna, arbeta med detaljer, ljussättning, kontrast och komposition.

Låt personer i din närhet beskriva dig som person. Gör minnesanteckningar och/eller spela in deras kommentarer. Gå vidare och teckna ett landskap utifrån de kommentarer och beskrivningar som du fått från intervjuerna. Ex: Om någon beskriver dig som generös, ödmjuk, envis datanörd som älskar elektronmusik och samlar på vaser, fundera på hur du kan förvandla orden och beskrivningarna till ett landskap? Hur ser ett ödmjukt landskap ut? Kan en plats vara envis? Hur översätter du känslan av elektronmusik i en tall? Kan du programmera ett landskap med datakoder?

2) Identitet och roller:

Cindy Sherman, en av konstnärerna i utställningen, är en amerikansk feministisk konstnär som är mest känd för sina självporträtt i vilka hon lånar poser och attribut från olika ursprung, tider och kön. Hennes mest kända fotoserie är "Untitled Film Stills" från 1978, där hon undersöker föreställningen om hur en kvinna ska vara genom att iscensätta frysta ögonblick från kända filmer och posera som klassiska kvinnliga filmroller. Hennes konstnärskap visar på att identitet inte är statisk utan förändras och omskapas hela tiden.

Låt dig inspireras av Shermans bilder: Titta på hur kvinnor och män skildras i olika tv-serier. Välj ett avsnitt ur en tv-serie och titta på hur män kontra kvinnor framställs, finns det några konventioner och tydliga roller?

Titta på dvd-inspelningar av en tv-serie och frys bilder där de olika karaktärerna figurerar. Iscensätt de frysta bilderna och posera som karaktären, gör som Sherman och ta ett självporträtt med hjälp av självutlösar-funktionen i kameran eller be någon annan fota.

3) Familjeporträtt:

Gunnel Wählstrand, en av konstnärerna i utställningen, är en svensk konstnär som är mest känd för sina tidskrävande och noggranna tuschlaveringar av familjemedlemmar tagna ur familje-fotoalbum. Wählstrands pappa gick bort när hon var barn och en stor del av porträtten föreställer honom där han avbildas i olika skeenden i livet. Avbildningarna ersätter och formar Wählstrands minne av sin pappa.

En annan konstnär som har arbetat med porträtt av familjen är den engelska konstnären Gillian Wearing. I sin fotoserie "Album", som hon påbörjade 2001, omarbetar hon gamla foton av sina familjemedlemmar tagna från fotoalbum genom att hon själv förvandlas till personerna i bilderna. Med hjälp av peruker, masker, kläder och "bodysuits" tittar Wearing ut ur maskerna och blir sin syster Jane, bordern Richard, mamman i ung ålder och till och med sig själv från tidigare perioder i livet. Wearing säger själv att hon var intresserad av idén av att både vara genetiskt bunden till någon men samtidigt vara mycket olik, att det finns någonting av henne i alla de andra familjemedlemmarna, att vara lika men ändå olika.

Titta i gamla fotoalbum och se vem av familjemedlemmarna du är mest lik. Titta på foton av dig själv från olika perioder i livet och fråga dig när är du dig mest lik? Skaka om i familjehistoriken — gör nya familjeporträtt där du mixar gamla och nya fotografier av familjemedlemmar och skapar nya situationer och bilder. Eller gör ett självporträtt där du använder delar från foton av dig själv från olika tidsperioder. Använd Photoshop och scanner.

Bonusmaterial:

Några konstnärer som arbetar och utmanar synen på porträtt:

Sophie Calle är en fransk konceptkonstnär som arbetat med porträtt och foto på olika sätt. I verket "The hotel", från 1981, anställs hon som hotellstädare på ett hotell i Venedig, där hon dokumenterar hotellgästernas liv genom att avfotografera deras rum och tillhörigheter.

I verket "The Shadow" (1981) låter hon sin mamma anlita en privatdetektiv som förföljer konstnären och dokumenterar hennes liv. Under en hel dag medveten om sin förföljare skriver hon om honom och fantiserar om att visa honom sina favoritplatser i Paris. Läs mer om Sophie Calle på nätet.

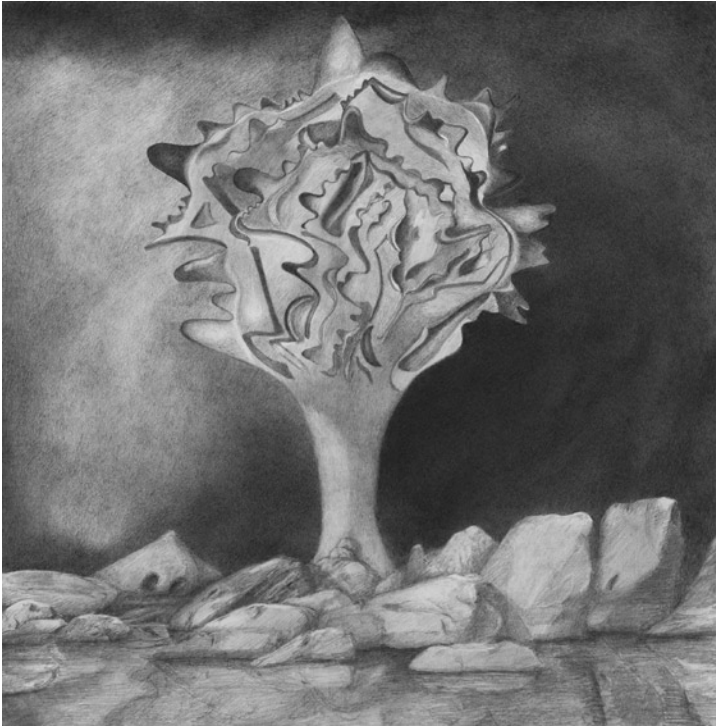
Gillian Wearing, som nämns ovan, gjorde en fotoserie 1992–93, med titeln "Signs that say what you want them to say and not Signs that say what someone else wants you to say", där hon stoppade människor på gatan och fick dem att spontant skriva något om sig själv på en lapp. Sedan fotograferade Wearing av personerna när de höll i sina lappar. Några av resultaten blev riktigt roliga och överraskande, tex. bilden på en polisman med skylten HJÄLP!. Läs mer och titta på bilder av Gilliam Wearing på nätet.

Albin Biblom är en svensk konstnär som främst arbetar med fotografi. I verket "The journal of Jacob Mandeville", tecknas ett porträtt av den verkliga eller fiktiva personen Jakob Mandeville upp. Genom minnesanteckningar, intervjuer och fotografier får man lära känna Mandeville som 1962 arbetade som fönsterputsare på det svenska konsulatet i Berlin, hade ett stort intresse för gamla medeltida kartor och lät bygga ett eget flygplan i vilket han under sina flygresor sökte efter porten till Paradiset för att sedan mysteriöst försvinna och aldrig mer bli återsedd. Läs mer om Jacob Mandeville på Albin Bibloms hemsida: <http://www.albinbiblom.com>

Tips!

Se manipulerade bilder av grekiska och romerska statyer:

<http://www.dailymail.co.uk/news/worldnews/article-1305025/Exhibition-ancient-Greek-Roman-artworks-passionate-paint.html#ixzz0xJZqw3oV>

Christine Ödlund, "Thought-Form", 2008

LANDSKAP

Definitionen av landskapsmåleri enligt Wikipedia: "Landskapsmåleri innebär en realistisk eller stiliserad framställning av landskap i kombination med staffagefigurer och arkitekturelement.

Exempel på kända nordiska landskapsmålare är P.S. Krøyer, Eilif Peterssen, Prins Eugén, Marcus Larsson, Carl Larsson, samt förstås Skagenmålarna."

Redan under antiken förekom landskapsbeskrivningar, men landskapet som motiv är före 1500 reducerat till bakgrunder i måleriet. Under tidigt 1600-tal utvecklades det realistiska landskapsmåleriet av Nicolas Poussin och Claude Lorraine. På 1700-talet utvecklas ett mer stämningssinriktat landskapsmåleri främst i Storbritannien med Gainsborough, Turner och Constable. 1700-talets stämningssmåleri stod till grund för 1800-talets friluftsmåleri och det

impressionistiska ljusmåleri som från 1870-talet och banade väg för modernismen.

Landskapsmåleriet beställdes ofta av aristokratin och tjänar då syftet som en statusmarkör för en bildad kulturellit, eftersom det ofta innehöll referenser till romantikens idévärld.

Den svenska landskapsmålaren Elias Martin (1739–1818) var romantiker, inspirerad av engelskt måleri. Hans dramatiska landskapsskildringar går bland annat att se på Nationalmuseum i Stockholm. 1800-talets landskapsmåleri kan delas upp i det sublimala och det pittoreska. Ett sublimalt landskap skulle överväldiga betraktaren och visade ofta bilder av höga berg, vassa klippor, stup och oväder, ju vildare landskap desto starkare känslor. Det pittoreska landskapet skulle å andra sidan framkalla en känsla av trevnad och idyll hos betraktaren.

En annan konstnär som skapade dramatiska landskap är August Strindberg vars mörka, nästan abstrakta och pastost målade landskap visar mer på ett inre landskap och starka känslor i uppror.

Det är väldigt ovanligt att kvinnliga landskapsmålare från 1800-talet nämns i svensk litteratur. För att en konstnär skulle kunna försörja sig på sitt yrke krävdes att man blev känd, bland annat genom utställningsverksamhet, positiv kritik eller genom meriterande uppdrag. Kvinnor förväntades gifta sig för att sedan ta hand om hem och barn, därför förblev vissa kvinnliga konstnärer ogifta och kunde därmed ägna sig helt åt måleriet. Utomhusstudier var viktiga för att skapa en trovärdighet i detaljerna men det ansågs inte passande för en kvinna att ensam vistas ute i naturen för att teckna. Många kvinnliga konstnärer ägnade sig åt genremotiv, porträtt, stilleben, interiör- och blomstermotiv där man jobbade i mindre format än i landskapsmåleriet vilket gjorde det mer lätthanterligt om man som många kvinnor inte hade tillgång till ateljé. Detta var också motivgenrer som var accepterade som "kvinnliga" där intresset för detaljer ansågs passa kvinnans natur. Till skillnad från den storslagna, vilda och otämjda naturen som landskapsmåleriet skulle skildra. De flesta av de kvinnliga landskapsmålarna blev ständigt jämförda med sina lärare och fick inte en chans att verka i egen rätt.

Kultur och natur

Matts Leiderstam – en av de konstnärer som medverkar i utställningen – kombinerar i sina landskap teman som konsthistoria och homosexualitet i en serie arbeten som tar sin utgångspunkt i 1600-talets idéer om det ideala

landskapet. Han tolkar både Nicolas Poussin och de moderna stadsparkerna – i synnerhet de parker dit homosexuella män sökte sig för träffar. Inför Poussins målning på Louvren i Paris målade Leiderstam en kopia, där vissa detaljer förändrades så att skillnader visavi originalet uppstod och som sedan lämnades i en grotta i Parc des Buttes Chamont.

Att tolka sådant som pågår i naturen och andra dolda verkligheter sysselsätter sig konstnären och kompositören Christine Ödlund med (Ödlund medverkar i utställningen). I "Växternas kemiska språk" har hon följt en forskargrupp på KTH som genom att registrera växternas kemiska reaktioner på olika stimuli försöka knäcka källkoden till hur växterna kommunicerar. Ödlunds verk yttrar sig i teckningar, animationer, filmer och konserter. Nu senast framfördes en tolkning av verken "Stress call of the stringin nettle" och "The plant drummer" av fyra musiker på öppningen av Marabouparkens konsthall i Sundbyberg 2010-08-27.

I Ödlunds noggrant tecknade landskap som visas i utställningen kan tex. ett träd lika gärna vara en del av kroppens inre landskap. Konstnären beskriver det som en biologisk kosmisk nivå. Ödlund intresserar sig för synestesi (sammankoppling av sinnen, som att höra färger eller se ljud.)

Annika von Hausswolff, visar verk i utställningen där natur och kultur krockar. Hausswolff slog igenom med sin fotoserie "Tillbaka till naturen" (1993) med bilder av livlösa kvinnor som ligger nakna med ansiktet mot marken. 1995 gör hon foton av kvinnor som ligger övertäckta, lämnade på en strand. Dessa foton påminner om brottbilder, som dokument över en brutal händelse. I verket "Hey Buster, what do you know about desire" (1995) ses en sittande schäferhund på en strand framför en övertäckt kvinnokropp. Hunden som människans bästa vän blir i bilden som en passiv betraktare av ett dåd som kanske precis har skett. Stranden och havet som plats blir en spegling av en inre psykologi. Naturen kan verka både skyddande, som en fristad, men även som något oexploaterat, okontrollerat och vilt, där vad som helst kan ske.

Övningar:

1) Gör ett landskapsporträtt/landskapsstudie: Se ut en plats som du vill avporträttera och gör olika studier av platsen. Skapa översiktsbilder av platsen genom att teckna, fota, filma. Gör närstudier av platsen, välj ut specifika växter, kullar, stenar o.s.v och tiitta närmare på detaljer, ta växtprover, plocka stenar, bark, kvistar, spela in ljud från platsen. Om det finns människor som bor på eller nära platsen kan du ta kontakt med en person eller flera och göra porträtt av dem.

2) Field recordings (eller phonography) är en term som används för all slags ljudinspelning som sker utanför en inspelningsstudio, men det är också en metod som används för att dokumentera naturliga ljud för t.ex. filminspelning. Inom experimentmusik används också field recordings.

Använd field recordings-metoden och gör en gemensam avlyssning av en plats i skolans närmiljö. Ljud kan spelas in med digitalkameror, filmkameror eller vissa mobiltelefoner. Samla in allt ljudmaterial och arbeta enskild eller i grupp med att göra olika ljudporträtt och kompositioner av platsen genom att mixa ljudet i ett ljudprogram. (Det finns gratis ljudprogram som går att installera på datorer som t.ex. Audacity för Pc och Garageband för Mac.)

3) Gör en ny version av en karta över din favoritplats: Ta ett nytt grepp om en plats som du känner till, det kan vara en favoritplats i skogen, vägen hem, ditt landställe, en stig mellan tunnelbanan, bästa mötesplatsen o.s.v. Hitta en karta över platsen och gör en kopia och förstora upp platsen från kartan. Märk sedan ut dina favoritplatser och för dig viktiga detaljer. Använd färgpennor, nålar och tejp för märkning och egenhändigt skapade symboler. Hur skulle en symbol för mötesplats se ut? Vad är symbolen för en gömd koja eller hur märker du ut platsen där du fick din första kyss?

Gör en egen karta över din favoritplats från scratch, arbeta tredimensionellt.

Bonusmaterial:

Några samtida konstnärer som arbetar med landskap, natur och kultur:

— Roland Persson: Gör silikonavgjutningar där natur och kultur blandas. <http://www.rolandpersson.se/>

— Kristoffer Zetterstrand: Arbetar bland annat med konstruerade datalandskap och oljemåleri. <http://www.zetterstrand.com>

— Paola Pivi: Aktuell i utställningen Parkliv med verket Slope, en konstruerad grässluttning som står ute i parken som är till för att rulla i. Utställningen visas på Marabouparken Sundbyberg fram till 2010-11-07. Pivis hemsida: <http://www.paolapivi.com>

Tips!

Se program på Botkyrka konsthall: Under en månad sitter tillfälliga meddelanden uppe på olika platser i Fittja. Det är offentliga konstverk som utgör utställningen Fittja Open, den första presentationen av ateljéprogrammet Residence Botkyrka. Gemensamt för konstnärernas arbeten är att de alla är exempel på etablerade sätt att meddela sig med text i det offentliga rummet. Läs mer: <http://www.residencebotkyrka.se>

TESSA PRAUN: KAPITEL 2

Verken som Praun valt till sin del av utställningen förmedlar hur konstnärer befattar sig med sina personliga rum (t.ex. ateljéer) genom att göra ateljébesök. Hon ställer sig frågorna: Vad berättar rummet om inspirationskällor, referenser och fantasier? Vilka egenheter, arbetsprocesser, ämnen och historier kan spåras?

Karin Mamma Andersson, "Studio", 2007

Konstnärsrollen nu och då

Det har skapats många olika konstnärsroller i historien, oftast uppburna och formade av och efter manliga konstnärer. Den svenska konstnären Ivar Arosenius som var verksam under sent 1800-tal, sägs ha köpt en hatt och stukade till den enligt en förlaga han hittat i Henri Murgers roman Scener ur bohemens liv. Bohemens fattigdom och livsstil var från början en verklighet som sedan utvecklades till en kodad konstnärsroll. Att vara bohemisk står för att vara avvikande och däri låg kärnan i att vara konstnär, då inte nödvändigtvis att vara bohemisk utan att från utanförskapets position bedriva ett såkallat sant konstnärskap – konstnären som outsider.

En annan konstnärsroll var den såkallade "dandyn" vilket i motsats till bohemen klädde sig snobbigt och kunde uppföra sig och röra sig i de finare skikten men hade fortfarande en utanförskapsroll. Konstnärerna Nils von Dardel och Isac Grünewald är exempel på dandys. Ytterligare konstnärsroller var konstnärsingenjören som bars upp av tex. Alexander Rodtjenko och dåtidens hipster vars ursprung härstammade från den amerikanska beatnikkulturen under 1950–60-tal. En gemensam nämnare för alla konstnärer oavsett den tagna rollen är att för konstnären är verk och liv oskiljaktiga. Det konstnärliga yrket är mycket en ensamhetsvargs och den missförstådda konstnären kanske är en roll för sig.

Uppfattningen om vad en konstnär är och myter kring olika konstnärsroller lever till viss mån kvar i nutidens sätt att se på konstnären. Naturligtvis stämmer det inte överens med verkligheten.

Diskutera:

Hur arbetade en konstnär förr i tiden?

Varför syns inte så många kvinnliga konstnärer i historien?

Hur tror du en konstnär arbetar idag?

Är det viktigt att veta biografisk fakta om en konstnär för att uppleva konsten? Jämför med andra kreativa yrken som tex. författare, skådespelare.

Carl Hammouds ateljé, 2010

Ateljén och hur ett konstverk blir till

Ser man tillbaka på konstnärsateljéerna förr i tiden så bestod de av en plats där en konstnär som kallades mästare arbetade tillsammans med sina lärlingar. Mästaren fick beställningsuppdrag – ofta av rika människor – vilka kunde vara porträtt, landskapsskildringar eller annat. Ibland satt beställaren modell och fick mästaren många uppdrag hjälpte lärlingarna till att måla och fylla i detaljer på verken. Ateljén fungerade mer som en verkstad eller målarfabrik. Längre fram i tiden förändrades ateljén och konstnärsrollen och den romantiska bilden av det så kallade ensamma konstnärsgeniet vars ateljé är ett kaos av färgtuber, urdruckna vinglas och halvfärdiga dukar växte fram. Den traditionella ateljén har i nutid i vissa

fall bytts ut till mer kontorsaktiga rum och det ensamma geniet har bytts ut till specialister, hantverkare, designers, forskare och arkitekter.

Vissa konstnärers ateljéer blir till konstverk. Den tyska konstnären Katharina Grosse lät bygga en skraddarsydd arkitekturad ateljé mitt i Berlin – ett ställe stort nog för att få plats med sina enorma verk i vilka en industriell atmosfär kombineras med mjukt ljus och neutrala väggar. Ateljén som ritades av arkitektbyrå Augustin och Frank blev klar 2007 och innehåller arbetsrum, förvaringsrum, arkiv och en privat levnadsyta. I ateljén prövar Grosse relationen mellan måleri och arkitektur och utmanar den roll som ateljén spelar i produktionen av konst.

I verket "Mapping the studio", från 1960 filmade den amerikanska konstnären Bruce Nauman olika rörelser i sin ateljé. Nattetid lät han kameran registrera enbart rummet. Den sydafrikanska konstnären William Kentridge har med inspiration från Naumans verk arbetat med rummet och sin ateljé. Till exempel i verket "Day for Night" filmar han myror som kryper omkring på golvet i ateljén och formar mönster efter utlagda sockervägar.

Paul McCarthy's installation "The Box" (2001) är en exakt kopia av konstnärens hela ateljé placerad inuti en enorm trälåda som är vinklad i 90 grader. Genom ett fönster ses originalgolv och tak som har blivit väggar och originalväggarna som blivit tak och golv. Utsidan är av opolerat trä och insidan är proppfull med saker från ateljén placerade i samma kaotiska position som de var i den faktiska ateljén.

Den franska konstnären Christian Boltanski arbetar med ett pågående verk där han sedan en tid tillbaka dokumenterar sin ateljé med övervakningskameror. Dokumentationen av ateljén i Paris spelas upp i realtid i en grotta i Tasmanien och arkiveras där för all framtid.

1998 flyttades Francis Bacons ateljé med hjälp av arkeologer från London till hans födelsestad Dublin. Bit för bit flyttades över 700 objekt.

2007 flyttade den svenska konstnären Klara Lidén innehållet i hela sin lägenhet till Moderna museet i Stockholm som ställdes ut under titeln "Unheimlich Manouvre".

Övningar:

1) Mentala rum: Istället för att använda rummet eller ateljén som utrymme och plats för inspiration skapar vissa konstnärer alteregon och går in i olika roller. Alteregot kan ge utlopp för tankar, idéer och aktioner som konstnären annars inte skulle genomföra. Exempel på konstnärer som arbetar med alteregon är Catti Brandelius, Windy Fur och Tamy Ben-Tor.

Skapa ett alterego: Hur ska personen vara? Vilka egenskaper ska personen ha? Anteckna.

2) Installation: Titta närmare på installationskonst och arbeta i grupp med att forma om delar av skolans lokaler. Hur kan du förändra stämningen i ett rum? Hur kan du bygga upp en känsla i ett rum? Hur kan du använda dig av befintliga ting i rummet och forma om dem till en estetisk form?

3) Lär känna en konstnär. Forska kring en konstnär levande eller icke levande, läs i böcker, titta på bilder, besök utställningar och titta på hemsidor. Fundera över hur konstnären arbetar fram sina idéer, vilken plats blev konstverken till på?

Bonusmaterial:

Besök ett museum som bygger på en person och dennes hem eller arbetsplats och diskutera sedan om och hur ett sådant besök överensstämmer med ens föreställningar om personen. Förslag på museer: Evert Lundqvists ateljémuseum, Olle Nyman's ateljémuseum, Einar Hylanders miljöbygge, Strindbergsmuseet.

Litteratur:

Katarina Grosse, "I wish i had a studio in the center of the city", Lars Müller Publishers, 2009

Filmer om konstnärer:

"Basquiat" är en film av Julian Schnabel från 1996, där man får följa den New York-baserade konstnären Jean-Michel Basquiats liv.

"I shot Andy Warhol" är en film från 1996 baserad på en verklig händelse där man får följa Valerie Solanas öde och interaktion med konstnären Andy Warhol

"Pie in the Sky: the Brigid Berlin" story från 2001 är en dokumentär om Brigid Berlin som blev en av Andy Warhols kompanjoner och hängde på The Factory. Brigid Berlin var konstnär som sysslade med fotografi, teckning och medverkade i Warhols filmer .

"Herr och fru Konst," regisserad av Bengt Bok 2005, är en dokumentär där man får följa konstnärsparet Karin Mamma Andersson och Jockum Nordström.

"Pollock" är en film av och med Ed Harris från 2000 som handlar om den amerikanska konstnären Jackson Pollocks liv.

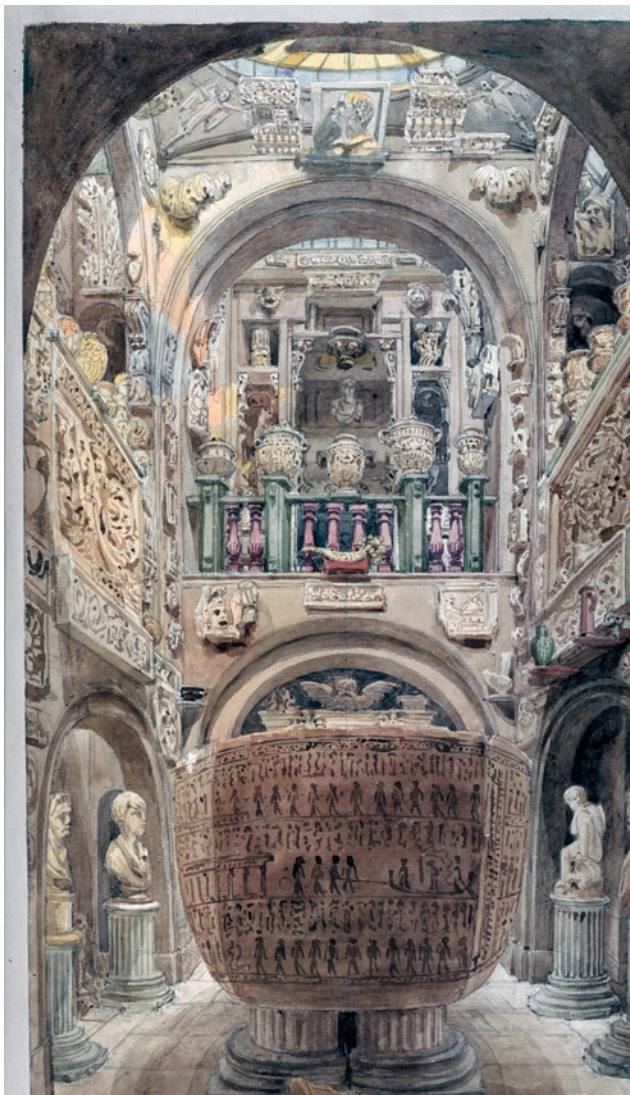
Tips!

Ta tidningen "Magasin Tre" som bland annat innehåller intervjuer och texter om utställningen "Thrice upon a time" av och med utställningscuratorerna och museichef David Neuman. Finns att hämta i entrén, den finns även som bilaga i gratistidningen Artlover.

Glöm inte att lyssna till Karin Mamma Andersson berätta om sina influenser. Se hörlurar invid konstnärens fätölj i utställningen.

RICHARD JULIN: KAPITEL 3

Julins utställningsdel i "Thrice upon a time", utgår från samlandet. Han har arbetat med att skapa en utställningsarkitektur i vilken besökaren kan uppleva konstverken i en rumslig miljö tillkommen utifrån de konstverk som visas. Verken är sammanställda associativt och förhoppningen är att utställningen som helhet väcker upptäckarglädje. Historien är viktig och inte objekten, varje verk har speciella anekdoter kopplade till sig. I samband med utställningen har Julin reflekterat över museernas roll och återbesöker några av sina favoritmuseer i världen.

Akvarell, 1825. Sir John Soane's Museum, London

Diskutera:

För vilka är museer och konsthallar till för?

Hur sköts en samling?

Hur skapas historia?

Samling

Vad är en samling på ett museum och vem bestämmer vilka verk som ska köpas in? Hur byggs en samling upp? Det är frågor som man som besökare kan ställa sig.

1600-talet var en dynamisk period i den svenska samlingshistorien, då 30-åriga kriget innebar att svenska trupper kunde förse sig med krigsbyten från tyska hov och Östersjöprovinser. Delar av Kejsar Rudolf II:s konstsamling föll i svenska händer, men stora delar av den – däribland den italienska delen – tog Drottning Kristina med sig när hon frivilligt lämnade tronen och gick i landsflykt.

På Nationalmuseum i Stockholm, som är ett av världens äldsta museum, inleddes målerisamlingen av Gustav Vasa på 1520-talet. Mer än hälften av museets nuvarande samling franskt 1700-tals måleri har Carl Gustav Tessin haft i sin ägo. Gustaf III köpte också en hel del konst, han var speciellt intresserad av Rembrandt. Efter hans död förstatligades en stor del av den kungliga samlingen och blev en del av Nationalmuseum. 1896 skänkte konstnären Anders Zorn Édouard Manets målning "Päronskalaren" till museet och i modern tid har Nationalmuseum fortsatt att motta gåvor. Museets samling av äldre måleri omfattar över 6500 verk.

Alla musei- och konstsamlingar bär på olika historier om hur de kom till, det handlar om donationer, gåvor, personlig smak, urval, slump och lyckliga och olyckliga sammanträffanden.

Övningar:

1) Gör en egen samling utifrån en befintlig museisamling:

De flesta museer och konsthallar har delar av sin samling digitaliserad på hemsidan. Titta igenom bilder och titlar på konstverk i databasen och bestäm dig för ett tema som du ska göra din egen samling av. De flesta bilder går att spara ner i mindre format. Ex på teman: Svartsjuka, Avund, Familj, Kärlek, Förlust, Möte. Ett urval kan till exempel tillägnas en speciell person, eller bygga på en boktitel eller musiklåt.

2) Gör ett studiebesök på ett museum eller konsthall och studera samlingen, varför inte Magasin 3?:

Arbeta gruppvis och bestäm vilket museum eller konsthall som ni vill besöka. Börja med att titta på museets eller konsthallens hemsida, fundera på vad ni vill se och hur samlingen exponeras, finns det något pedagogiskt material kopplat till samlingen? Guidade visningar? Tryckt material? Fundera över vem och vilka som ansvarar för samlingen? Vad är en konservator? Vad är en curator? Vad gör en konstpedagog?

Väl ut ett verk eller sak ur en samling på museet eller konsthallen och titta närmre på det, forska kring ursprung och konstnär. Om verket syns i en sal – fundera på placering och ljussättning och vilka verk som finns i samma rum och om de påverkar varandra?

Att berätta en historia

Till de verk som är med i Julins del av utställningen finns det anekdoter kopplade. Dessa anekdoter blir en del av upplevelsen av konsten som visas. Genom att göra ett urval och sätta ihop olika verk på en plats berättas en historia vare sig man vill eller inte. Sammanhanget ger betraktaren olika directioner, upplevelser och infallsvinklar som formar mötet med konsten. Det kan handla om en tydlig eller diffus berättelse, associativ resa eller kanske väcker upptäckarglädje.

Mötet med konsten kan också vägledas av en guide/konstpedagog, curator, audioguide, text eller tema.

Diskutera:

Hur tittar man på konst?

Hur kan man bygga upp en berättelse i en utställningssal?

Vilken berättelse väljer man som betraktare att lyssna på?

Vad berättar ett konstverk?

Påverkas konstverket av kringliggande berättelser och anekdoter?

Övningar:

1) Välj ut ett verk i utställningen Thrice upon a time, och gör en enkel bildanalys: Vad ser du? – Motiv, placering, vinkel, skugga, Vilket syfte har verket? Budskap? Titel? Vad känner du? Vilka känslor väcks inför verket? Skapar verket olika känslor för olika personer? Väcker vissa delar av verket olika känslor? Skriv en berättelse utifrån verket och med hjälp av bildanalysen.

2) Berätta med bilder: Gör en berättelse enbart med bilder. Fota och filma gör ett urval och skapa en handling eller en berättelse utan handling. Gör en fotoblogg/flogg.

3) Guidning/visning: Den svenska konstnären Magdalena Dziurlikowska har gjort ett videoverk som heter "Visning" (2003) där man får se konstnären guida runt i sin egen lägenhet. I strikt klädsel och vårdat språk och inövade gester visar hon personliga detaljer från sitt hem och man frågar sig vad som händer när objekten tillhör en "vanlig" person, är sakerna lika intressanta?

1999 deltog konstnären Catti Brandelius i projektet "Public Service", ett projekt där hennes alter ego Miss Universum guidade visningar av Moderna museets samling. Guidningarna var subjektiva och ville ifrågasätta och uppmärksamma på vilket sätt män och kvinnor representerades i konstverken och i de ordinarie guidningarnas anekdotiska beskrivningar av konstnärers liv.

Låt dig inspireras av Dziurlikowskas verk "Visning" och gör en visning av ditt rum, klassrum, skola eller någon annan plats, arbeta i grupp, skriv manus och filma.

Var och en gör sin egen visning för klassen av utställning "Thrice upon a time", eller arbeta i grupp och guida för varandra inom gruppen. Läs om utställningens konstnärer och verk, leta information i böcker och på nätet, var och en tar ut det som är spännande och gör sina egna subjektiva tolkningar av konstverken.

Bonusmaterial:

Kolla in en informationsfilm om Nationalmuseum och samlingen: <http://www.nationalmuseum.se/sv/Om-samlingarna1/Film-Nationalmuseum---med-oanad-spannvidd/>

Museer och samlingar som Richard Julin inspirerats av inför utställningen:

Sir John Soane's Museum London: <http://www.soane.org>

Dia Art Foundation, USA: <http://www.diacenter.org>

Schaulager, Basel: <http://www.schaulager.org>

Ilya och Emilia Kabakov är ett ryskt konstnärspär som bland annat arbetar med installationskonst baserat på olika karaktärer. En karaktär som kallas för "Mannen som aldrig slängde något" (The man who never threw anything away) samlar och värdesätter vanliga och avdankade saker. Allt kategoriseras och sparas och i installationen kan man se hur oräkneliga mängder saker hänger från snören mellan väggarna. Varje sak märkt med en liten lapp som förklarar dess ursprung. Hemsida: <http://www.ilya-emilia-kabakov.com>

Sammlung Hoffmann i Berlin:

Ända sedan 1968 har Erika Hoffmann tillsammans med sin nu avlidne make Rolf Hoffmann samlat konst från hela världen i all slags media. Varje lördag öppnar hon upp sitt hem för publiken som kan beskåda hennes privata samlingen. Hemsida: <http://www.sammlung-hoffmann.de/index.php?/site/sammlung/en>

Magdalena Dziurlikowskas hemsida: <http://www.magdalena.vima.se>

Catti Brandelius hemsida: <http://www.missuniversum.nu>

Tips!

Glöm inte att titta på Truls Melins originalverk "Mentalt sällskap" (2009) som är placerad utanför konsthallen (skissen till verket finns med i utställningen).

Se verktexter och anekdoter som knyter an till verken och konstnärerna i utställningen.

Upptäck en konstsamling på ett nytt sätt. Via Marabouparkens konsthall i Sundbyberg kan man boka en sk. Skulpturgympa, där man som besökare i grupp får lära känna och aktivera parkens skulptursamling. Med fokus på skolämnena Idrott och Hälsa och Bild förvandlas konsten till Friskisgympa. Efter koncept av konstpedagog Hedvig Wiezell. Läs mer på Marabouparkens hemsida: www.marabouparken.se

I anslutning till höstens samlingsutställning "Thrice upon a time" löper två kortare pedagogiska pilotprojekt. Konstpedagogen Anna-Stina Ulfström arbetar tillsammans med elever och lärare från Långholmens folkhögskola och Internationella Engelska Gymnasiet. Under projektet får eleverna ta sig an Magasin 3:s samling genom att översätta, iscensätta och tolka verk i utställningen via andra gestaltungsformer såsom dans, drama, text, ljud och musik.

För frågor om pedagogik: ulfstrom@magasin3.com

Verk i utställningen av de konstnärer som nämns i inspirationsmaterialet:

Philip-Lorca diCorcia: "Head # 13", (2000)

Cindy Sherman: "Utan titel # 195", (1989), "Utan titel # 203", (1989)

Gunnel Wählstrand: "Tore", (2007), "Mother profile", (2009)

Annika von Hausswolff: "Hey Buster, what do you know about desire?", (1995), "Ögonvittne", (1997), "Split Version", (2003), "Utan titel", (2002), "Utan titel" 1999, (1999), "Sad Memories of Pink #2", (2004).

Matts Leiderstam: "Sarkofag", (1994), "Returned, Hampstead Heath, London", (1997), "Returned, The Rambles Central Park, New York", (1997), "Returned, Park K Marcinkowskiego, Poznan", (1998), "Returned, Frescati, Stockholm", (1997), "Returned, Parc Mont Royal, Montréal", (1998), "The Eruption of Vesuvius", (2000)

Christine Ödlund: "Thought-Form", (2008), "Sprites", (2008), "Magnetosphere", (2008), "Phenomena", (2009), "Thought-Form", (2009).

Se överlappningar i verkstexterna: Utställningens tre delar är skapade utifrån var sitt perspektiv på samlingen – konsthistorien (gröna verkskyltar), konstnären (blå verkskyltar) och samlandet (rosa verkskyltar). För varje verk finns en mängd andra möjliga ingångar. Därför har varje curator valt ut några verk som passar in dennes koncept men är installerade i en annan del av utställningen.

Överlappningar i utställningen:

Kapitel 1- Curator: Elisabeth Millqvist (EMG) - gröna verkskyltar : Janine Antoni "Inhabit", (2009) Överlappning TP, Gabriel Orozco "Black Kites Perspective", (1997–2008) Överlappning RJ, Mark Manders "Composition with Book and Standing Figure", (2009), Överlappning TP

Kapitel 2- Curator: Tessa Praun (TP) - blå verkskyltar : Karin Mamma Andersson "Porträtt", (2007) Överlappning EMG, Jockum Nordström "Farväl", (2008) Överlappning RJ.

Kapitel 3- Curator: Richard Julin (RJ)- rosa verkskyltar: Johan Thurfjell "Reach Out and Touch Faith", (2003), Överlappning TP, Anton Henning "Interieur No 379", (2007), Överlappning TP, Matts Leiderstam "Heraklesklubba", (1994), Överlappning EMG, "Claude", (1994), Överlappning TP, Överlappning EMG.

Inspirationsmaterialet är producerat av Anna-Stina Ulfström, Konstpedagog på Magasin 3.